

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**RYPIN**Pięknieją „Zielone
Płuca Rypina”

str. 2

GMINA RYPINKolejny kandydat
odśłania karty

str. 4

RYPINKatolik
oficjalnie otwarty

str. 5

GMINA RYPINW Sadłowie
po walnym

str. 6

CZWARTEK
7 MARCA 2024

ISSN: 2544-8935

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 10/2024 (442)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO**

Diler z Rypina już w areszcie

RYPIN ➤ Kolejny sukces rypińskich policjantów walczących z przestępczością narkotykową. 42-letni mieszkaniec Rypina decyzją sądu trafił na 3 miesiące do aresztu. W perspektywie ma znacznie dłuższą odsiadkę

Policjanci zajmujący się zwalczaniem przestępczości narkotykowej ustalili, że znany im 42-letni mieszkaniec Rypina będzie przewoził narkotyki. Na podstawie tych informacji w nocy z 28 na 29 lutego udali się na trasę dojazdową do Rypina i prowadzili obserwację. W pewnym momencie zauważyli pojazd, którym kierował wytypowany przez nich mężczyzna. Przekazali tę wiado-

mość oznakowanemu patrolowi, aby funkcjonariusze go zatrzymali.

Mundurowi widząc zbliżający się do miasta samochód, wydali sygnał do zatrzymania. Kierowca najpierw zwolnił, jednak po chwili gwałtownie przyspieszył i przejeżdżając rowem, zdołał ominąć funkcjonariuszy. Policjanci dostrzegli, że z samochodu został wyrzucony pakunek.

– Jak się okazało, w paczce znajdował się worek z białym proszkiem. Policyjne testy wykazały, że były to ponad 2 kilogramy amfetaminy. Jednocześnie kryminalni cały czas prowadzili czynności zmierzające do zatrzymania 42-latką. Już po kilku godzinach natrafili na jego trop. Ostatecznie policjanci zatrzymali mężczyznę, który ukrywając się w pojeździe swojego znajomego, próbował wyjechać z miasta – opisuje zdarzenie asp. sztab. Dorota Rupińska, rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji w Rypinie.

Mężczyzna został przewieziony do aresztu, gdzie usłyszał zarzuty posiadania znacznych ilości narkotyków i niezatrzymania się do kontroli drogowej. Następnego dnia, w piątek 1 marca został doprowadzony do Prokuratury Rejonowej w Rypinie na przesłuchanie, a później na posiedzenie sądu. Tam na podstawie wniosku złożonego przez policjantów został tymczasowo aresztowany na trzy miesiące. Grozi mu do 10 lat więzienia.

(ek), fot. KPP Rypin

Gmina Rypin

Pijacki rajd 55-latka

Wszystko wskazuje na to, że tylko odsiadka zatrzyma pijackie rajdy jednego z mieszkańców naszego powiatu. Nie dociera do niego, że siadając po alkoholu za kółko, stwarza zagrożenie dla siebie i innych użytkowników dróg.

W poniedziałek 4 marca w Sadłowie policjanci ruchu drogowego zatrzymali do kontroli samochód mazda, którym kierował 55-latek z powiatu rypińskiego. Podczas kontroli okazało się, że mężczyzna jest nietrzeźwy. Badanie alkomatem wykazało w jego organizmie ponad promil alkoholu.

– Dodatkowo funkcjonariusze ustalili, że mężczyzna nie ma uprawnień do kierowania pojazdami, ponieważ była to już kolejna jego jazda samochodem w takim stanie. Wcześniej został zatrzymany do kontroli pod koniec stycznia, kiedy to jadąc autem po drodze publicznej, miał w organizmie ponad pół promila alkoholu. Następnie w lutym również

kierował samochodem w stanie po użyciu alkoholu. Wówczas miał w organizmie poniżej pół promila – wylicza asp. sztab. Dorota Rupińska, rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji w Rypinie.

– Przestrzegamy, że prowadzenie samochodu po pijanemu jest nie tylko niezgodne z prawem, ale także nieodpowiedzialne i stanowi śmiertelne niebezpieczeństwo dla wszystkich uczestników ruchu drogowego – dodaje rzeczniczka.

Mężczyzna kolejny raz stanie przed sądem. Grozi mu do 3 lat więzienia, zakaz prowadzenia pojazdów i wysoka grzywna.

(ek), fot. KPP Rypin

Pięknieją „Zielone Płuca Rypina”

RYPIN ▶ Park miejski przy ul. E. Orzeszkowej i muszla koncertowa przechodzą drugi etap rewitalizacji

Urokliwy park jest chętnie odwiedzany przez mieszkańców. To nie tylko doskonałe miejsce do rodzinnych spacerów i odpoczynku na łonie natury, ale również do aktywnego spędzenia wolnego czasu. – Cieszę się, że mieszkańcy tak pozytywnie przyjęli zmiany w parku, które wykonaliśmy w ramach pierwszego etapu rewitalizacji. Chcemy, aby „Zielone Płuca Rypina” były jeszcze bardziej przyjazne i funkcjonalne, dlatego kontynuujemy prace, ulepszając i udostępniając kolejne miejsca tego urokliwego zakątka naszego miasta – mówi burmistrz Rypina Paweł Grzybowski.

Zmiany obejmują m.in. poszerzenie strefy zieleni (nasady krzewów, drzew, bylin i traw ozdobnych) oraz wykonanie nowego stawu. Dzięki temu otworzą się kolejne wcześniej niedostępne przestrzenie, a park stanie się prawdziwą oazą spokoju. Prace obejmują również amfiteatr – muszlę koncertową. Będzie nowa nawierzchnia przy muszli wraz z wymianą ławek na widowni i odświeżeniem konchy muszli. W parku pojawią się też elementy małej architektury (ławki, leżaki, stojaki na rowery) oraz więcej utwardzonych alejek, co umożliwi mieszkańcom wygodne spacer

i relaks w otoczeniu natury.

Nie zabraknie również odpowiedniego oświetlenia, które z pewnością podkreśli urok tego miejsca, także wieczorem. Zaplanowano wymianę słupów i opraw oświetleniowych w obrębie muszli koncertowej, montaż słupów i opraw wzdłuż chodnika przy placu zabaw oraz wykonanie oświetlenia istniejącego stawu.

Już dziś zachęcamy do wiosennych spacerów po miejskim parku i podziwiania efektów rewitalizacji „Zielonych Płuc Rypina”.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Dzień Kobiet z humorem

Burmistrz Rypina Paweł Grzybowski i starosta rypiński Jarosław Sochacki serdecznie zapraszają na obchody Dnia Kobiet, które odbędą się 7 marca w Rypińskim Centrum Sportu (u. Dworcowa 11). O godz. 19:00 wystąpi kabaret Formacja Chatelet. Dobry humor gwarantowany!

Starosta Rypiński
Jarosław Sochacki

Burmistrz Miasta Rypin
Paweł Grzybowski

zapraszają na
Dzień Kobiet

Formacja Chatelet powstała w Krakowie w 1996 roku. Od początku grupa posiada bardzo charakterystyczny i rozpoznawalny styl kabaretowy. Formacja balansuje na granicy kabaretu, teatru, koncertu rockowego i stand-upu. Piotr Bałtroczyk powiedział o Formacji Chatelet, że to „kabaret form niebywałych” i to chyba najlepiej oddaje charakter krakowskiego kabaretu. Formacja Chatelet jest laureatem wszystkich liczących się festiwali kabaretowych i autorem niezliczonych programów telewizyjnych. Formacja zagrała tysiące występów i próżno szu-

kać tak doświadczonych, wszechstronnych i charyzmatycznych artystów kabaretowych. Od początku w zespole jest, jego lider Adam Małczyk. Razem z nim zespół współtworzy aktor i wokalista Karol Wolski.

– Serdecznie zapraszamy! Liczba miejsc ograniczona. Organizatorami wydarzenia są: Powiat Rypiński, Miasto Rypin oraz Rypińskie Centrum Sportu. Partnerem wydarzenia jest Totalizator Sportowy właściciel marki LOTTO – informuje UM Rypin.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Mają strefę relaksu

W minionym tygodniu w obecności burmistrza Rypina Pawła Grzybowskiego i dyrektora ZSP nr 1 Barbary Góreckiej otworzona została druga strefa relaksu dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 przy ul. Sportowej.

W szkole realizowany jest innowacyjny projekt Unikatowy kod uczenia się. Dzięki przeprowadzonej diagnozie pozna-

no i wsłuchano się w potrzeby uczniów. Stąd też pomysł na kolejną strefę, w której uczniowie mogą się wyciszyć, spędzić mile

czas i poczuć się jak w domu. Za projekt strefy odpowiedzialna była Oliwia Grzecznowska. Dyrekcja szkoły dziękuje spon-

sorowi Zbigniewowi Wiśniewskiemu, prezesowi Mrówka S.A., który ofiarował lamele ściennie, a także Januszowi Borkowskiemu za wykonanie części remon-

towej.

(ak), fot. nadesłane

Wspierają organizacje pozarządowe

POWIAT ▶ Cztery organizacje pożytku publicznego z Rypina otrzymały dotacje od powiatu rypińskiego na organizację zajęć dla dzieci i młodzieży

4 marca w imieniu członków zarządu powiatu starosta rypiński Jarosław Sochacki i wicestarosta Marek Tyburski podpisali umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych samorządu powiatu rypińskiego z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz wspierania osób niepełnosprawnych, ratownictwa i ochrony ludności, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pod nazwą „Sport dzieci i młodzieży”.

Organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w realizacji celów społecznych oraz wypełnianiu potrzeb społeczności lokalnej. Działają często na rzecz konkretnych grup społecznych, środowiskowych czy też kulturalnych, którymi powiat również się opiekuje.

Dofinansowanie otrzymały 4 NGO: Chorągiew Kujawsko-Pomorską ZHP Hufiec Rypin, Powiatowo-Miejski Szkolny Związek Sportowy w Rypinie, Fight Club

Rypin oraz Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Rypinie.

– Wierzę, że dzięki środkom finansowym przekazanych przez nasz samorząd, organizacje będą mogły zrealizować swoje ambitne projekty. Czekamy na kolejny rok aktywnie działających stowarzyszeń, organizacji i ruchów w powiecie rypińskim. Powodzenia! – komentuje starosta rypiński Jarosław Sochacki.

(ak), fot. nadesłane

Powiat

Kwiaty dla wyklętych

Dzień ten jest wyrazem hołdu dla antykomunistycznego podziemia, za świadectwo męstwa i odwagi, którą wykazali się żołnierze na linii obrony narodu.

Przez lata starano się wymazać o nich pamięć, ale ich niezłomna walka zasługuje na nasze uznanie! Z tej okazji 1 marca w kościele Świętej Trójcy odbyła się poranna msza święta w intencji wszystkich walczących i poległych o wolność naszej ojczyzny.

Po eucharystii starosta rypiński Jarosław Sochacki, wiceprzewodniczący rady powiatu Ziemowit Zawisza Kłosowski oraz przedstawiciele władz miasta: burmistrz Rypina Paweł Grzybowski, sekretarz miasta Sławomir Kryszczuk, komendant Straży Miejskiej

w Rypinie Janusz Szwankowski, dyrektor Zespołu Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej Henryk Jan Kiełkowski wraz z uczniami klasy mundurowej złożyli kwiaty przed tablicami upamiętniającymi wszystkich niezłomnych.

(ak), fot. nadesłane

Powiat

Finał konkursu

1 marca w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Rypinie odbyła się V edycja konkursu, którego inicjatorem jest starosta rypiński Jarosław Sochacki.

Swoją dobrą sławę żołnierze niezłomni zawdzięczają dziś przede wszystkim młodym, zwykłym Polakom, dla których ich los nie był obojętny. Na początku patriotyczny występ zaprezentowali uczniowie z Zespołu Szkół nr 3 im. Bogdana Chęłmickiego w Rypinie, których przygotowały Magdalena Karczewska oraz Aleksandra Budzińska.

Szkoły rywalizowały ze sobą drużynowo. Serdecznie gratulujemy uczniom: Zespołu Szkół nr 3, za zajęcie pierwszego miejsca; Zespołu Szkół nr 1, za zajęcie drugiego miejsca; Zespołu Szkół nr 2, za zajęcia trzeciego miejsca.

– Dziękujemy wszystkim za

pomoc w organizacji konkursu: dyrektor Powiatowego Centrum Obsługi Oświaty Katarzynie Szczęsny oraz komisji w składzie: przewodniczącej Magdalenie Karczewskiej, Elżbiecie Sztucze oraz Maciejowi Gałkowskiemu. Podziękowania składamy również: Rypińskiemu Centrum Sportu na czele z dyrektorem Tomaszem Szczęsnym, Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej na czele z dyrektorem Andrzejem Szalkowskim oraz Rypińskiemu Domowi Kultury na czele z dyrektorem Pawłem Mannelskim za przekazanie nagród dla uczestników konkursu – mówi starosta Sochacki.

(ak), fot. nadesłane

Gmina Rogowo

Wydają z rozważą

Fundusz sołecki pozwala wiejskiej społeczności zdecydować na co mają być wydane środki, które są wyodrębnione w budżecie gminy.

Nie są to wielkie kwoty, więc mieszkańcy w trakcie zebrania wiejskiego starają się przeznaczyć je na najbardziej potrzebne przedsięwzięcia. W gminie Rogowo ostatnio trzy sołectwa podjęły decyzję na co zostaną rozdysponowane pieniądze z funduszy sołeckich.

W Lasotach środki zostały przeznaczone m.in. na kupno tabliczek kierunkowych i oświetlenia drogowego, remont dróg oraz doposażenie placu zabaw, na którym zamontowano zjeżdżalnię, pionową ściankę linową i drabinkę.

Decyzją społeczności sołectwa

Świeżawy środki z funduszu skierowane zostały na modernizację i doposażenie świetlicy wiejskiej. Tylko w tym roku będzie to ponad 35 tys. zł. W ramach przedsięwzięcia zostanie dobudowany garaż, który będzie służył druhom z miejscowego OSP.

Z kolei mieszkańcy sołectwa Wierchowiska ogrodzili fragment działki, na której stoi altana, a niebawem zostaną zamontowane zakupione kolejne elementy istniejącego już placu zabaw.

(ek), fot. UG Rogowo

Kolejny kandydat odstawiania karty

GMINA RYPIN ▶ Trzy osoby będą ubiegać się o stanowisko wójta gminy Rypin. W wyborcze szranki z urzędującym włodarzem stanie m.in. Dariusz Trojakowski

Pochodzący ze Starorypina Prywatnego 37-latek startuje w wyborach z własnego komitetu. Ze środowiskiem wiejskim związany jest od urodzenia. Jest absolwentem studiów magisterskich na kierunku rolnictwo o specjalności agronomii i agrobiznes na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (obecnie Politechnika Bydgoska).

– Wielokrotnie uczestniczyłem w międzynarodowym programie The Baltic University, którego nadzór jest działalnością dotyczącą zrównoważonego rozwoju krajów nadbałtyckich, uzyskując dyplomy i certyfikaty: Ecosystems Health and Sustainable Agriculture, A Sustainable Baltic Region, Regional Development and the Baltic Sea Region – mówi kandydat na wójta gminy Rypin.

W trakcie studiów pełnił funkcję przewodniczącego i prelegenta kongresowego Studenckiego Koła Naukowego Katedry Chemii Rolnej oraz zasiadał w Radzie Wydziału Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. W latach 2013-2022 roku pełnił funkcję prezesa Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Gminy Rypin, a od 2022 jest członkiem zarządu.

– Od 2016 roku pracuję jako specjalista ds. wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju w „Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ”, w ramach którego pozyskujemy środki z funduszy unijnych i krajowych na realizację przedsięwzięć i projektów służących rozwojowi oraz promocji obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju, z których mogą korzystać zarówno mieszkańcy, przedsiębiorcy, stowa-

rzyszenia jak i samorządy z całego powiatu rypińskiego – informuje Dariusz Trojakowski.

Od 2017 roku jest również członkiem Powiatowego Zespołu ds. Ekonomii Społecznej, którego celem jest dążenie do przygotowania warunków dla tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (w tym różnego rodzaju stowarzyszeń i spółdzielni socjalnych).

– Wierzę, że posiadane wieloletnie doświadczenie w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych oraz środków krajowych, współtworzenie i wdrażanie strategii rozwoju obszaru, a także wieloletnia współpraca z lokalnymi gminami, miastem Rypin, Starostwem Powiatowym i Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego przełoży się na lepszy rozwój gminy Rypin w aspekcie gospodarczym i społecznym. Dzięki doświadczeniu zawodowemu i umiejętnościom nabytym podczas wcześniejszej pracy w charakterze specjalisty ds. marketingu oraz menedżera ds. rozwoju projektów internetowych w wiodącej na rynku polskim firmie z branży rolnej, doskonale rozumiem trudności, z jakimi boryka się na co dzień rolnictwo – dodaje Dariusz Trojakowski.

Ponadto kandydat na wójta interesuje się marketingiem internetowym, agronomią, łowiectwem, funduszami unijnymi oraz zrównoważonym rozwojem i promocją obszarów wiejskich. Bliska jest mu szeroko pojęta działalność na rzecz społeczności lokalnej.

– W związku z tym, iż nie prowadzę żadnej prywatnej działalności gospodarczej, jestem w stanie poświęcić się pracy na rzecz mieszkańców gminy Rypin. Każdy mieszkaniec gminy jest dla mnie i zawsze będzie tak samo ważny. Jestem osobą kreatywną, rozważną oraz otwartą na nowe pomysły. Chętnie podejmuję wyzwania, co jest niezwykle ważne podczas sprawo-

wania funkcji gospodarza gminy – uważa Dariusz Trojakowski.

Przyglądamy się programowi

W sprawach gospodarczych Dariusz Trojakowski zamierza m.in. wspierać realizację zadań w zakresie budowy chodników oraz systemu oświetlenia w miejscowościach o zwartej zabudowie ze środków funduszu sołectkiego, pokrywając częściowo wydatki ze środków finansowych gminy; zwiększyć zachęty dla przedsiębiorców, aby skłonić ich do podejmowania działalności gospodarczej na terenie gminy oraz zwiększyć dostęp do informacji na temat możliwości otrzymania dofinansowania na start i rozwój firmy z funduszy unijnych i krajowych; zwiększyć dostęp do szybkiej informacji w zakresie dofinansowań dla rolników, aby wesprzeć ich w rozwoju gospodarstw. We współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu i za zgodą Rady Gminy Rypin zamierza dążyć do zwiększenia ilości i wysokości dofinansowania do wymiany źródeł ogrzewania i termomodernizacji dla mieszkańców. W pałacu w Sadłowie ma powstać ośrodek dostępny dla mieszkańców gminy i nie tylko, spełniający zadania centrum kulturalnego gminy oraz Lokalnego Centrum NGO.

Dariusz Trojakowski pragnie również zintensyfikować działania gminnej spółki wodnej w zakresie konserwacji urządzeń melioracyjnych, zwłaszcza w zakresie utrzymania należytej drożności rowów przydrożnych; kontynuować budowę dróg utwardzonych oraz modernizować istniejące poprzez nowe nawierzchnie, a także zadbać o pobocza drogi; dążyć do budowy ścieżek rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych; kontynuować rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej, korzystając z zewnętrznego wsparcia finansowego. Istniejąca sieć wodociągowa ma być stale modernizowana oraz roz-

budowywana celem zapewnienia mieszkańcom dostatecznej ilości dobrej jakości wody pitnej. Dariusz Trojakowski chce wspierać działania podmiotów zewnętrznych w celu zapewnienia mieszkańcom gminy dostępu do szerokopasmowego, szybkiego internetu, zwiększając potencjał gospodarczy obszaru.

W sprawach organizacyjnych zamierza wspierać, również finansowo, działalność organizacji i stowarzyszeń takich jak OSP, KGW, kluby młodzieżowe, kluby tematyczne; pomagać w pozyskiwaniu grantów zewnętrznych na działalność klubów młodzieżowych i działań dla seniorów. Kandydat na wójta będzie czynił starania o powołanie dodatkowej Młodzieżowej Rady Gminy oraz będzie dążył do zapewnienia wsparcia stypendialnego uzdolnionej młodzieży z niezamożnych rodzin, wybierającej się na studia. Dariusz Trojakowski przyznaje, że jest otwarty na partnerską współpracę z ościennymi gminami, powiatem i służbami działającymi na rzecz mieszkańców gminy, a także z podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi w gminie oraz innymi organizacjami i stowarzyszeniami.

– W celu ułatwienia kontaktu ze mną przyjęcia interesantów będę organizował okresowo również we wsiach, np. w świetlicach, remizach czy szkołach, jeśli taki sposób zyska akceptację społeczeństwa – przyznaje Dariusz Trojakowski. – Raz w miesiącu będę starał się organizować spotkania on-line z mieszkańcami, np. w formie live chatu.

Kandydat zamierza kontynuować dotychczas realizowane i przyjęte w środowisku przedsięwzięcia typu: dożynki gminne, zawody sportowe, festyny, pikniki, zabawy, konkursy, festiwale. Zapowiada działania w kierunku zmiany formuły odbywających się w urzędzie gminy jarmarków.

(AdWo)

fot. nadesłane

Gmina Skrwilno

Świetlica będzie jak spod igły

W środę 28 lutego została zawarta umowa między Urzędem Gminy Skrwilno, a spółką BIOŚ z Płocka na przebudowę i nadbudowę świetlicy wiejskiej w Skudzawach.

W ramach inwestycji zaplanowano m.in. montaż nowej stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenie ścian wełną mineralną, wykonanie obróbek blacharskich, nowej konstrukcji dachu, wieńca na całym budynku, nowych wypraw tynkarskich, nowej posadzki

oraz robót malarskich i glazurniczych.

– Zostaną zrobione także nowe instalacje: elektryczna i wodno-kanalizacyjna oraz wentylacja i klimatyzacja. Wykonana będzie kotłownia oraz centralne ogrzewanie. Na zewnątrz zоста-

na wybudowane nowe schody i pochylnia dla osób z niepełnościami, chodniki i droga przeciwpożarowa – wylicza Urząd Gminy Skrwilno.

Celem inwestycji jest poprawa funkcjonalności, estetyki oraz efektywności energetycz-

nej świetlicy w Skudzawach oraz stworzenie nowoczesnej przestrzeni, która zaspokoi potrzeby mieszkańców, jednocześnie wzbogacając ofertę życia społecznego w gminie Skrwilno o kolejny atrakcyjny punkt.

Całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia wynosi 1,64 mln. zł, na które samorząd gminy uzyskał dofinansowanie z Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu w wysokości prawie 1,48 mln zł.

(ek)

Katolik oficjalnie otwarty

RYPIN ➤ Centrum Aktywności Lokalnej Katolik to oficjalna nazwa dawnego domu parafialnego wybudowanego przed wojną ze składek rypińskich wiernych. Obecnie w budynku znajdują swoje siedziby organizacje pozarządowe, społeczne, kluby seniorów oraz stowarzyszenia działające na rzecz miasta i powiatu. Do 2000 roku mieścił się w nim dom kultury

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

W piątek 1 marca nastąpiło uroczyste otwarcie Katolika. W sali balowej, która zachwycała niemal wszystkich, spotkali się samorządowcy z miasta i powiatu oraz zaproszeni goście, wśród których byli parlamentarzyści, a nawet marszałek Piotr Całbecki oraz przedstawiciel rządu reprezentowany przez wiceministra Pawła Zgórzyńskiego. Burmistrz Paweł Grzybowski, który wcielił się w rolę mistrza ceremonii, usłyszał wiele ciepłych słów i gratulacji w związku z doprowadzeniem mocno zniszczonego gma-

chu do stanu świetności.

– Z tego budynku pozostała jedna trzecia stropów, ściany i dobra więźba dachowa. Cała branża konstrukcyjna, architektoniczna, sanitarna, elektryczna była poddana generalnemu remontowi – wyliczał Paweł Grzybowski, dodając, że mimo tego w dawnym domu kultury tętniło życie.

W jakim stanie był gmach Katolika, jak przebiegał remont i jak wygląda obecnie zobrazował krótki, acz świetnie zrealizowany film Wawrzyńca Turowskiego.

– Gratuluję społeczności Ry-

pina tej pięknej inicjatywy, bardzo ambitnej, gratuluję konsekwencji w jej przeprowadzeniu. Wiem, że ta placówka jest tu bardzo potrzebna i wkrótce będzie tętnić życiem – podkreślił w swoim wystąpieniu marszałek Piotr Całbecki.

– Jako ten, który się tutaj urodził, który jest posłem tej ziemi, chciałem serdecznie podziękować, że w chwilach ważnych dla Rypina zapraszacie mnie, abym mógł być razem z wami i cieszyć się każdą chwilą tego co piękne, tego co dzieje się w Rypinie

– powiedział Zbigniew Sosnowski, który był częstym gościem w mieście, gdy jeszcze pełnił funkcję wicemarszałka.

Pozostałe wystąpienia przebiegały w podobnym tonie. Wszystkim wszystko bardzo się podobało, więc atmosfera w sali pełna była dobrej energii i wzajemnej życzliwości, bez podziału na polityczne opcje.

Wystąpienia mówców przerywały popisy wokalne i taneczne lokalnych artystów. Na scenie pojawili się: Klaudia Kuźmińska, która przepięknie zaśpiewała „

Ave Maria”, tancerze Grupy Estradowej oraz wokaliści Muzycznej Strefy. Poświęcenia obiektu dokonał ksiądz Andrzej Kasiński, proboszcz parafii pod wezwaniem Świętej Trójcy.

Koszt remontu Katolika wyniósł 7,157 mln. zł. Z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych magistrat otrzymał 3,5 mln, a z unijnych środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 – 3,031 mln zł.

Tekst i fot. (ek)

W Sadłowie po walnym

GMINA RYPIN ▶ W gminie Rypin trwają roczne zebrania sprawozdawcze jednostek OSP. W sobotę 2 marca obradowali ochotnicy z Sadłowa

Sprawozdanie z rocznej działalności jednostki przedstawił prezes OSP w Sadłowie Robert Portas. Jednostka ta jako jedna z ośmiu w naszym powiecie, należąca do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, liczy obecnie 38 członków zwyczajnych, w tym 5 kobiet i 8 honorowych. Działa też 27-osobowa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. Jednostka OSP Sadłowo uczestniczy w życiu społecznym wsi. Strażacy służą pomocą w organizacji imprez kulturalnych i festynów. Druhowie uczestniczą w uro-

czystościach kościelnych, gminnych oraz w zawodach sportowo-pożarniczych.

W minionym roku wykonano szereg prac porządkowych w remizie i jej obejściu. Pożyczono też dodatkowy sprzęt i wyposażenie. Jednostka brała udział w 47 akcjach ratowniczych, w tym przy gaszeniu 15 pożarów i likwidacji 32 miejscowych zagrożeń. Obyło się bez wyjazdów do fałszywych alarmów. W akcjach ratowniczych najczęściej uczestniczyli następujący druhowie: Zbigniew Zdrojewski – 42 razy,

Łukasz Gesek – 26 razy, Paweł Marek Śmiechewicz – 18 razy, Marek Gorczewski – 16 razy, Michał Moliński – 14 razy, Zbigniew Borkowski – 14 razy, Zuzanna Grochowiecka – 14 razy, Kazimierz Krauza – 14 razy. Wymienione osoby otrzymały specjalnie przygotowane podziękowania oraz statuetki.

Nie zabrakło też odznaczeń. Srebrnym medalem „Za zasługi dla pożarnictwa” uhonorowani zostali Krzysztof Piasecki, Daniel Łętkowski, Dawid Wysocki. Walne zebranie było również okazją do złożenia uroczyste-

go ślubowania przez nowych członków OSP. Na wniosek komisji rewizyjnej zarząd podczas głosowania jednogłośnie uzyskał absolutorium. Przyjęto i zatwierdzono plan działalności na rok bieżący, który zakłada m.in. dalszą działalność środowiskową, doskonalenie wyszkolenia, współpracę z KGW, szkołą, Radą Sołecką.

Wśród zaproszonych gości obecni byli m. in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Paweł Zgórzyński, pełniący obowiązki komendanta powia-

toowego PSP w Rypinie mł. kpt. Marcin Czarnecki, wójt gminy Rypin Janusz Tyburski, komendant gminny ZOSP RP w Rypinie Rafał Orędownski, prezes Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP w Rypinie Tomasz Jezierski, członek Zarządu Gminnego ZOSP Jan Wysocki, członek zarządu powiatu Piotr Makowski oraz sołtysi: Roman Wiśniewski, Sławomir Duchewicz, Jan Gadowski. Spotkanie zakończyło się wspólną kolacją.

Tekst i fot.
(AdWo)

Ścieżka rowerowa coraz bliżej

GMINA WĄPIELSK ▶ Rozpoczęły się prace przy remoncie odcinka Wąpielsk-Radziki Duże drogi powiatowej, obok której ma powstać ścieżka rowerowa. Trasa zmieni swój bieg, przede wszystkim zostanie przebudowany ostry zakręt i skrzyżowanie, które znajdują się około 600 metrów za Wąpielskiem

W ramach zadania ma być wykonane m.in. poszerzenie jezdni, budowa odcinków chodników, peronów i zatok autobusowych, ustawienie oświetlenia hybrydowego przy przejściach dla pieszych, wykonanie oznakowania pionowego, poziomego i urządzeń poprawiających bezpieczeństwo.

Wartość inwestycji to 4,7 mln zł, na którą Starostwo Powiatowe w Rypinie otrzymało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości prawie 2,4 mln zł. Pozostałą kwotę dołożyło w 60 procentach starostwo i w 40 Urząd

Gminy Wąpielsk.

– W tej kadencji inwestujemy w ścieżki rowerowe. Już teraz dostępny jest odcinek pieszo-rowerowy, który przebiega przy drodze Cetki-Długie. Przez okres dotychczasowej kadencji powstały również ścieżki rowerowe w Rypi-

nie przy ulicach: Dworcowej, Mleczarskiej i Piaski. Już za chwilę rozpocznie się także budowa ścieżki rowerowej z Rypina do Wąpielska. Inwestujemy w ścieżki rowerowe przede wszystkim, by zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom, ale także ze względu na nasze piękne,

wspaniałe krajobrazy i przyrodę, by rozwijać turystykę na terenie powiatu. Dziękuję radnym Rady Powiatu za zabezpieczenie środków na tę inwestycję – mówi starosta Jarosław Sochacki.

Tekst i fot. (ek)

Gmina Rogowo

Drogowy zawrót głowy

W tym roku w gminie Rogowo ma się znacznie poprawić stan nawierzchni dróg. Samorząd jest na etapie opracowania dokumentacji projektowo-budowlanych przebudowy 11 dróg gminnych oraz ogłosił przetarg na wykonanie kolejnych 6 odcinków.

W planach jest przebudowa następujących dróg gminnych: Kosiory – Czumsk Duży o długości ok. 600 m; w Pręczkach o długości ok. 460 m; w Żołnowie o długości ok. 500 m; Nadróż – Świeżawy o długości ok. 2800 m; Pinino – Radzynek o długości ok. 1500 m; Kosiory – Borowo o długości ok. 500 m; Rogowo – Sosnowo o długości ok. 550 m; Stary

Kobrzyniec – Pinino o długości ok. 800 m; Rojewo – Lisiny o długości ok. 900 m; Sosnowo – Narty o długości ok. 800 m; Stary Kobrzyniec – Bógzapłać o długości ok. 1200 m.

– W celu realizacji umowy wykonawca zlecenia zobowiązany jest do wykonania

projektu budowlanego wraz z opiniami, uzgodnieniami i de-

cyzjami administracyjnymi, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, przedmiaru robót, kosztorysu inwestorskiego, kosztorysu ofertowego, projektu docelowej organizacji ruchu drogowego zatwierdzonego przez właściwy organ, w tym obejmującego skrzyżowania z innymi drogami. Wykonawca zobowiązuje się wykonać

przedmiot umowy w terminie do końca tego roku. Opracowanie dokumentacji pozwoli, w przypadku dysponowania środkami finansowymi na ten cel, na ogłoszenie przetargu, wyłonienie wykonawcy przebudowy i realizację zadania – informuje Urząd Gminy Rogowo.

W pierwszej kolejności

Najpierw będzie budowa

drogi Czumsk Duży – Szczerby. Potem zaplanowana jest budowa drogi w miejscowości Pinino. Dalej budowa drogi Rogowo – Brzeszczki, przebudowa drogi gminnej Chraszewo – Ruda, budowa wewnętrznej drogi w Sosnowie oraz budowa chodnika w Nadrózu o długości ok. 1500 m.

Tekst i fot. (ek)

Młodzi strażacy ćwiczyli przed zawodami

GMINA WĄPIELSK ▶ W sobotę 9 marca w Rypińskim Centrum Sportu odbędą się zawody młodzieżowych drużyn pożarniczych z naszego powiatu. Wezmą w nich udział druhowie z Radzik Dużych. Żeby wypaść jak najlepiej, ostatni trening odbyli tydzień wcześniej

– Wystartują dwie drużyny – dziewczęta i chłopcy, w każdej pięcioro zawodników. Będą się liczyć czasy czwórki najlepszych. Do pokonania jest tor przeszkód, na którym do wykonania jest kilka zadań. Będzie trzeba przesta-

wić gaśnicę na podest, połączyć 3 węże, przerzucić wąż spięty noszakiem na podest, wykonać węzeł płaski, przejść pod poprzeczką i wyłożyć na stolik sprzęt wskazany przez sędziego, podłączyć wąż do rozdzielacza i połączyć

z drugim węzem oraz prądownicą – wylicza zadania stojące przed zawodnikami Agnieszka Krauza z OSP w Radzikach Dużych, pod okiem której w sobotę 2 marca młodzi drhowie ćwiczyli wymienione czynności.

Ponad pół roku temu, podczas II Powiatowych Zawodów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, które odbyły się w Rypinie drużyna 14-latków z Radzik Dużych zajęła drugie miejsce, natomiast 12-latków trzecie. Czy

tym razem któraś z ekip stanie na najwyższym podium okaże się w najbliższą sobotę.

Zawody w Rypińskim Centrum Sportu rozpoczną się o 10.00.

Tekst i fot. (ek)

Szansa dla młodych artystów

RYPIN ▶ Każdy uczeń szkoły podstawowej z naszego powiatu, który lubi rysowanie i poezję, może wziąć udział w XXVI Konkursie Plastycznym „Wiersz kredką malowany” organizowanym przez Rypiński Dom Kultury

– Celem konkursu jest zainteresowanie dzieci pięknem poezji, możliwość uzewnętrznienia odczuć nią wywołanych w formie plastycznej, upowszechnienie kultury plastycznej, inspiracja do pracy twórczej oraz doskonalenie zainteresowań i zdolności artystycznych – informuje organizator.

Uczestnik konkursu „Wiersz kredką malowany” powinien wybrać i przeczytać jeden wiersz z twórczości poetyckiej dla dzieci, a jego plastyczną interpretację

w dowolnej technice przenieść na papier formatu A3. Dodatkowo trzeba wypełnić wianetkę podając swoje imię, nazwisko, wiek, szkołę, telefon, mail oraz tytuł i autora utworu, na podstawie którego powstało dzieło. Jest mile widziane doklejenie na odwrocie pracy tekstu wiersza będącego inspiracją. Każdy z uczestników może złożyć tylko jeden obrazek. W konkursie nie mogą brać udziału prace zbiorowe.

Prace należy dostarczyć na własny koszt do Rypińskiego

Domu Kultury, ul. Warszawska 8 do 10 maja. Ogłoszenie wyników nastąpi 1 czerwca na stronie internetowej RDK-u: www.rdk.rypin.eu oraz na profilu facebookowym instytucji. Wręczenie nagród będzie miało miejsce podczas pikniku z okazji Dnia Dziecka.

W przypadku pytań i niejasności można się skontaktować z Agnieszką Szwankowską, tel. 54 280 21 56 wew. 24. Regulamin oraz kartę zgłoszenia można pobrać ze strony: www.rdk.rypin.eu.

Tekst i fot. (ek)

Rypin

Konkurs RDK-u coraz bliżej

Od ponad 25 lat Rypiński Dom Kultury wita wiosnę, przeprowadzając ciesząc się dużą popularnością Konkurs Recytatorski Twórczości dla Dzieci. W tym roku będzie to już jego 27. edycja. Dotąd nie odbył się tylko raz z powodu pandemii.

Celem konkursu jest popularyzacja literackiej twórczości dla dzieci, rozbudzenie zainteresowania poezją i prozą wśród najmłodszych oraz doskonalenie warsztatu recytatorskiego. Mogą wziąć w nim udział uczniowie szkół podstawowych z powiatu

rypińskiego. Jedną szkołę lub instytucję może reprezentować maksymalnie 3 uczestników. Konkurs został podzielony na 2 kategorie: dzieci z klas I – III i z klas IV – VIII. Każdy z uczestników ma za zadanie przygotować jeden wiersz oraz fragment

prozy. Utwory muszą pochodzić z repertuaru twórczości literackiej dla dzieci.

Jury powołane przez organizatora weźmie pod uwagę: interpretację prozy i poezji, dykcję, dobór repertuaru i ogólny wyraz artystyczny. Najlepsi deklamato-

rzy otrzymają nagrody książkowe, natomiast wszyscy uczestnicy dyplomy.

Konkursowa rywalizacja odbędzie się 21 marca tego roku o godz. 10.00. w sali widowiskowej Rypińskiego Domu Kultury, ul. Warszawska 8. Regulamin oraz

potrzebne dokumenty można znaleźć na stronie: www.rdk.rypin.eu. W razie pytań i wątpliwości można skontaktować się z Wawrzyńcem Turowskim pod nr tel. 54 280 21 56.

Tekst i fot. (ek)

Za pracą

XIX WIEK ▶ W XIX wieku w jednym z krakowskich więzień powstała pieśń „Góralu czy ci nie żal”. Napisał ją poeta Michał Bałucki, który odsiadywał wyrok za udział w powstaniu styczniowym. Jego towarzyszem w celu był góral, który tęsknił za rodzinnymi stronami. Co robili górale daleko od gór? Szukali pracy. Zapuszczali się nawet na dalekie Mazowsze

W połowie XIX wieku w miasteczkach i wsiach zaboru rosyjskiego pojawiały się całe grupy bezrobotnych, poszukujących pracy np. przy żniwach lub wykopkach. Na Mazowszu takich wędrownych robotników nazywano bandochami. Termin pochodził od tego, że łączyli się w większe grupy zwane bandami. Jeździli od wsi do wsi wozami. Obozowali w każdym z miejsc po kilka dni. Zwyczajem było, że wyjeżdżali dopiero, gdy miejscowi dali im litkupu, czyli wódki i poczęstunku na podróż. Na czele kawalkady wozów jechała zazwyczaj kapela. Mieszkańcy Podhala znani byli z talentów muzycznych. Oprócz mistrzowskiego opanowania skrzypiec górale byli także znani jako eksperci od ścinania żyta kosą. Spędzali całe lato z dala od

domu, by wracać do siebie na zimę.

Wędrownym robotnikom przewodził majster. Można także użyć innego terminu – herszt. Był dowódcą kawalkady oraz najwyższym sędzią. To on umawiał robotnikom pracę. Górale byli sumiennymi pracownikami. Byli poszukiwani przez gospodarzy na Lubelszczyźnie czy Mazowszu. Niestety wkrótce pojawiła się także akcja przybywania na Mazowsze robotników z innych części Małopolski. W przeciwieństwie do górali byli oni wzięli i pożytku z ich pracy było znacznie mniej. Kiedy dana partia robotników dobrze spisała się w danej wsi, wracała następnego roku. Najlepsze bandy miały już z góry ustaloną trasę przejazdu. Górale otrzymywali także pracę w lasach. Nazywano

ich wówczas budnikami. Kiedy brakowało już pracy w lesie, pozostawali na miejscu i zajmowali się rzemiosłem, np. stolarką.

Gdy już osiedlili się wraz z rodzinami, miejscowi zauważali inne podejście do wychowania dzieci przez górali. Dziecko w rodzinie było po prostu kolejnym robotnikiem. Na Mazowszu krążył nawet wierszyk: „W niedzielę – dzieci w kościele, w poniedziałek – dzieci na wałek, we wtorek – dzieci na worek, w środę – dzieci na wodę, w czwartek – dzieci na bartek (praca w pasiece), w piątek – dzieci w kątek, w sobotę dzieci kończą robotę.”

Budnikami bywali również przybysze z innych stron – z Litwy, Polesia, ale także pierwotni mieszkańcy Mazowsza. Wszystkich ich wyróżniała pracowitość i zapobiegliwość. Drewno i chrust związali w tzw. „kuropatwy”, czyli wiązki i sprzedawali w Warszawie i innych miastach. Na przeciwnym biegunie była niestety drobna, podupadająca szlachta. Drobny szlachcic żył w nędzy, ale jak wspominał Oskar Kolberg: „dopóki ma choć parę morgów własnej ziemi, zachowuje całą staroszlachecką ambicję. Przyszedłszy do ostatniej nędzy, wyprzedaje wszystko, nie sieje, nie orze, płot pali, dach ze słomy obdziera, zostawiając następcy tylko niebo i ziemię”.

(pw)

XX wiek

Bój o nóż

W 1953 roku do fabryk posiadających tokarki do metalu w Wąbrzeźnie przybył pewien gość, który przywiózł ze sobą „rewolucyjną” metodę obróbki metalu wprost z ojczyzny rewolucji, czyli ZSRR.

Naszą historię rozpoczniemy w odległym ZSRR, gdzie jeden z inżynierów – niejaki Kolesow wymyślił nowy typ noży do tokarek. Nóż miał wyrabiać 200% normy i być doskonałym wynalazkiem. Nic dziwnego, że szybko starano się go przenieść na polski grunt – wszak to wynalazek z ZSRR – kraju będącego wzorem postępu dla polskich komunistów.

Wąbrzeźno obok Chełmży i Torunia stało się jednym z pierwszych miast, gdzie testowano rewolucyjny wynalazek. Do miasta w 1953 roku przybył inżynier Targowski, majster Andruskiewicz i szlifierz Joachim Gill. Urządzili pokazy dla robotników, a ci... byli średnio zainteresowani. Byli przyzwyczajeni do tradycyjnych noży. Nie chodziło nawet o to, czy nowy nóż spraw-

dzał się w tokarkach. Ludzie mieli zwyczajnie dość nachalnej propagandy oraz osób, które ją wzmacniały. I tak jednym z pierwszych promotorów noża Kolesowa był niejaki majster Saja. Robotnicy szybko wymyślili na jego temat uroczy wierszyk: „W naszym kraju, Dzielnym tokarz Saja, Nożem Kolesowa, Obciąż so-bie jaja.”

(pw)

XX wiek

Nagroda za pomoc

Ksiądz Franciszek Żynda był kapłanem znanym i lubianym, szczególnie wśród młodzieży. Być może sympatia do młodych ludzi kosztowała go utratę portfela w 1933 roku.

Ks. Żynda zajmował się m.in. działalnością młodzieżowych stowarzyszeń katolickich, których przed II wojną światową w okolicach Wąbrzeźna było mnóstwo. W związku ze swoją działalnością co jakiś czas musiał wyjeżdżać w delegację. W grudniu 1933 roku zawitał do Poznania. Podczas wykupywania biletu powrotnego w biurze firmy Orbis podszedł do niego chłopiec. Poprosił go o wyjaśnienie rozkładu jazdy do Leszna.

Zafascynowany możliwością pomocy młodemu człowiekowi

ks. Franciszek począł wyjaśniać dziecku wszystkie niuanse rozkładu jazdy. W tym czasie młodzian niepostrzeżenie żyłką podciął kieszeń kamizelki księdza i wyjął z niej portfel. Skąd o tym wiemy? Otóż sam okradziony „pochwalił się” swoim przypadkiem na łamach poznańskiej prasy. Z portfela księdza zniknęło 300 złotych gotówki, paszport, dokumenty i książeczka PKO ze zgromadzonymi na niej 250 złotymi.

(pw)

XX wiek

Szansa dla pań

Przed wybuchem I wojny światowej dla kobiety na prowincji nie było wielu perspektyw pracy. Kobiety wykształcone mogły być nauczycielkami, urzędniczkami, ale panie bez szkół pozostawały gospodyniami domowymi, robotnicami lub chłopkami.

Szansę na zarobek przywróciła wielu kobietom p. Zielińska – dziedziczka, która prowadziła w Wierzbicku pod Lipnem swój zakład. Ziemia dobrzyńska nie obfitowała w zakłady pracy, a jeśli już były, to zatrudniano w nich mężczyzn. Kazimiera Zielińska otworzyła zakład wyrobów włóczykowych.

Była to ciekawa branża, ponieważ dotąd tego typu towar sprowadzano zza granicy. W zakładzie w Wierzbicku pracowało około 30

dziewcząt, głównie zimą. Zarabiały od 30 do 60 kopiejek dziennie. W 1913 roku zakład działał prężnie i nie mógł nadążyć z realizacją zamówień na żakiety, czapki i kapтурki. Były to produkty droższe niż fabryczne odpowiedniki, ale wyższej jakości. W 1913 roku powstała nawet filia zakładu w której zatrudniono kilkanaście dziewcząt. Niestety wybuch I wojny światowej w 1914 roku przekreślił szanse na dalszy rozwój zakładu.

(pw)

XX wiek

Radość z amnestii

Dość dawno w Polsce nie stosowano przepisów o amnestii. Ostatni raz większą liczbę więźniów wypuszczono w 1983 roku – po zakończeniu stanu wojennego. W Lipnie duże wrażenie wywołała amnestia z 1923 roku.

8 sierpnia 1923 roku z budynku aresztu w Lipnie wypuszczono 10 więźniów – 8 mężczyzn i 2 kobiety. Po opuszczeniu aresztu część panów miała udać się od razu do szynku, w celu uczczenia uwolnienia. Jeden skazany siedział w areszcie za pobicie. Pozostali byli etatowymi złodziejami. Dlaczego państwo wypuściło osoby skazane z więzień i aresztów? Amnestia została uchwalona w związku z uznaniem granic wschodnich Polski. Naród miał się

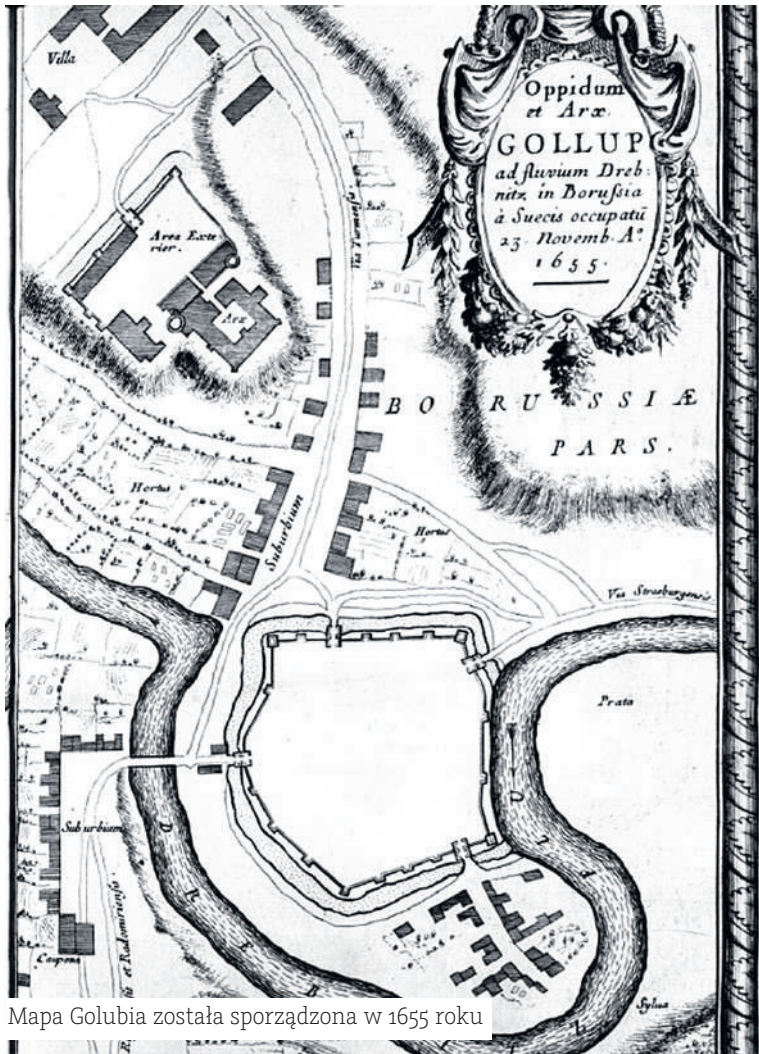
cieszyć, a więźniowie być wdzięczni. Zza krat nie wypuszczono tylko szpiegów, morderców, malwersantów i stręczycieli.

Następna amnestia odbyła się w 1928 roku z okazji 10-lecia odzyskania niepodległości, a ostatnia w II Rzeczypospolitej 2 września 1939 roku. Chodziło o to, by zaangażować personel więzień do innych zadań. Sprawiedliwość mogła poczekać.

(pw)

Szwedzka mapa

XVII WIEK ▶ Jedną z pierwszych map Golubia sporządził szwedzki rysownik Erik Dahlbergh. Plan powstał w czasie szwedzkiego potopu w 1656 roku

Mapa Golubia została sporządzona w 1655 roku

Okres szwedzkiego potopu w XVII wieku to nie tylko czas wojennych zniszczeń w I Rzeczypospolitej. W tym okresie wiele polskich miast po raz pierwszy zostało dokładnie opisanych i naniesionych na mapy. Dzięki szwedzkiemu historykowi Samuelowi Puffendorfowi oraz rysownikowi Erikowi Dahlberghowi został wydany album z mapami kilkudziesięciu miast. Szwedzki duet przedstawił widoki między innymi Szczecina, Warszawy, Krakowa, Sandomierza oraz Golubia.

Samuel Puffendorf, urodzony w 1632 roku, był niemieckim historykiem i profesorem prawa. Na dworze szwedzkiego króla Karola X Gustawa pełnił funkcję nadwornego historyka oraz dyplomaty. W 1696 roku wydał dzieło opisujące sukcesy monarchy w czasie jego wojen w Polsce oraz na Pomorzu. Książka zawierała 119 miedziorytów, które zostały sporządzone na podstawie rysunków Erika Dahlbergha. Ten szwedzki rysownik w 1656 roku, na wezwanie króla Karola X wyruszył z nim do Polski. Spo-

rzędał plany miast oraz bitew. Dzięki jego rysunkom można zobaczyć jak wyglądały nieistniejące już zamki, mury obronne, kościoły, świeckie budowle, mosty, a przede wszystkim panoramy wielu miejscowości, które po szwedzkich wojnach nie powróciły do swojej dawnej świetności.

Jedną z rycin przedstawia wizerunki miast dwóch państw. Widzimy na niej Nowe Miasto Lubawskie oraz Golub. Na mapie możemy odnaleźć plan zamku oraz miasta. Okolice dzisiejszej ulicy Toruńskiej w XVII wieku porastały miejskie lasy i ogrody. Na planie widać także trzy przedmieścia Golubia. Jedno znajdowało się między murami miejskimi, a wzgórzami zamkowymi. Drugie przedmieście leżało po południowej stronie Drwęcy. Było połączone z miastem stałym mostem przez rzekę. Oba przedmieście są określane na mapie jako „suburbium”. Trzecie przedmieście, bez nazwy, znajdowało się w okolicy dzisiejszego cmentarza i budynku sądu w Golubiu.

W czasie potopu Golub został zajęty przez szwedzkie wojska już w 1655 roku. Żołnierzami, którzy zajęli miasto i zamek dowodził generał Stenbock. Jak pisze Artur Reiske w książce „Golub na przestrzeni wieków” generał był „człowiekiem ciężkim i okrutnym”. Szwedzi okupowali Golub i okolice prawie dwa lata. Dopiero w październiku 1667 roku miasto wyzwoliły polskie wojska.

Dzieło Puffendorfa oraz Dahlbergha można obejrzeć w bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Szymon Wiśniewski
fot. domena publiczna

Erik Jönson Dahlbergh pochodził z chłopskiej rodziny

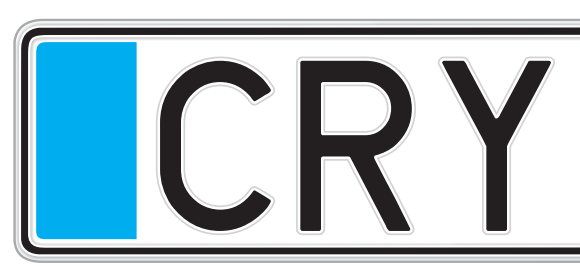
Samuel von Puffendorf żył w latach 1632 – 1694

Samuel von Puffendorf urodził się w 1632 roku. W 1662 roku został profesorem uniwersytetu w Heidelbergu. Dziewięć lat później przeniósł się do Szwecji. Został profesorem uniwersytetu w Lund i oficjalnym historiografem szwedzkim. Po powrocie do Niemiec został historiografem Brandenburgii. Był jednym z twórców prawa międzynarodowego i teorii prawa natury. Wprowadził też do języka nauki termin kultura na oznaczenie wszelkich wynalazków wprowadzonych przez człowieka. Zmarł w 1694 roku. Po jego śmierci nadwornym historiografem został hugenota Charles Ancillon (1659-1715).

Erik Jönson Dahlbergh urodził się w 1625 roku w Sztokholmie w biednej chłopskiej rodzinie. Dostał nobilitacji do barona i marszałka polnego na rok przed śmiercią dzięki swoim różnym talentom. Osierocony w młodym wieku, został zatrudniony jako pisarz w u Gerta Rehnskiölda w administracji Pomorza i Meklemburgii. W wieku lat 20 otrzymał nominację na oficera. W 1648 roku, w trakcie swoich studiów nad fortyfikacjami, zniszczył pozostałości zamku książąt pomorskich w Demmin na terenie ówczesnego Pomorza Szwedzkiego, wysadzając w powietrze jego wieżę. W tym samym roku został wysłany do Frankfurtu nad Menem, aby dopilnować spłaty kontrybucji na mocy pokoju westfalskiego. Tutaj uczył się rysunku, studiował architekturę, sztukę fortyfikacji i rysowanie map. W 1656 roku został wezwany przez króla szwedzkiego Karola X Gustawa. Dahlbergh przybył do Polski tuż przed bitwą pod Warszawą. Stworzył wówczas pierwszy z serii jego wielu rysunków, na których uwiecznił dziesiątki polskich miast i miasteczek. Króla już nie zastał w obozie pod Nowym Dworem Mazowieckim i wyruszył wzdłuż Wisły do Torunia. Z rąk króla odebrał we Fromborku 26 września 1656 roku dyplom nominacji na naczelnego kwatermistrza w randze podpułkownika. W Polsce jego zadaniem było nadzorowanie zdobytych zamków i twierdz i ocena możliwości ich umocnienia lub zniszczenia. Oprócz rysunków bitew i zamków, utrwalił on także takie wydarzenia jak składanie przez magnatów polskich poddańczej przysięgi królowi szwedzkiemu na przedpolach Krakowa, poselstwo polskie u Karola Gustawa pod Kołem, spotkanie szwedzkiego króla z księciem siedmiogrodzkim Jerzym Rakoczym w pobliżu Ćmielowa. Nie został w Polsce do końca wojny północnej, lecz wyjechał do Danii, gdzie w 1659 roku kierował oblężeniem Kopenhagi. Pomimo swoich zasług Dahlbergh został zapomniany i długo nie otrzymywał awansu, pomimo swojego udziału w późniejszych wojnach. Otrzymał od króla Anglii Karola II Stuarta propozycję wstąpienia do niego na służbę, z której nie skorzystał. W 1676 roku otrzymał nominację na generalnego inspektora fortyfikacji i brał udział w późniejszych wojnach pomiędzy Danią a Szwecją w latach 1675–1679 i w wojnie północnej, gdzie w 1701 roku kierował obroną obleganej przez Sasów Rygi. Co ciekawe od roku 1696 był gubernatorem Infantant. Awansowany na feldmarszałka w 1693 roku. Był też założycielem szwedzkiego korpusu inżynierów. Zmarł w 1703 roku.

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Gabinet Weterynaryjny Zwierzęta

Gabinet weterynaryjny centrum zdrowia zwierząt ul. Szkolna 29, 87-400 Golub-Dobrzyń Tel. 600-612-618 Znajdź Nas na Facebooku *Interna, chirurgia, USG/RTG, profilaktyka, paszporty, diagnostyka laboratoryjna

Rolnictwo Zwierzęta

Sprzedaż kurek odchowanych dostawa gratis. tel. 503-508-148

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Sportowa 35
87-500 Rypin
tel. 47 753 92 00
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuzem 62
tel. 54 270 11 23
tel. 54 270 11 38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lisowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadroże 1
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48
Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54

tel. 54 280 30 55
Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lisowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka dbam o zdrowie
Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzyńska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Sukces uczennic z Borzymina

GMINA RYPIN ▶ Już od lat w kalendarzu wydarzeń organizowanych przez Ośrodek Chopinowski w Szafarni można odnaleźć Wojewódzki Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Poświęconej Fryderykowi Chopinowi i Muzyce. Odbywa się on 1 marca, dla upamiętnienia rocznicy urodzin wybitnego kompozytora

Wśród uczestników nie zabrakło reprezentantów Szkoły Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie. Amelia Żuchowska, uczennica klasy III przedstawiła fragment prozatorski autorstwa Przemysława Zdroka pt. „Opowieść o Chopinie”, który opowiadał o talencie małego Fryderyka. Natomiast Gaja Chylińska,

uczennica klasy V zadeklamowała wiersz pt. „Sen o Chopinie”, oddający niezwykłość twórczości kompozytora. Dziewczęta wykazały się wysokimi umiejętnościami recytatorskimi, ogromną świadomością językową, wspaniałą znajomością wybranych utworów i niebywałą ich interpretacją.

Uczennice zostały przygo-

towane do konkursu przez Annę Kaczyńską oraz Annę Umińską.

Uczestnicy konkursu mieli okazję posłuchać kilku wybranych utworów Fryderyka Chopina granych na żywo. Dodatkową atrakcją stanowiła również projekcja krótkiego filmu pt. „Wakacje z Chopinem”, który opowiadał o pobycie młodego Frydka w Szafarni oraz o histo-

rii Ośrodka Chopinowskiego. Amelia i Gaja udzieliły także krótkiego wywiadu dla Radia PiK, w którym opowiedziały o swoich przygotowaniach do konkursu.

Po burzliwych obradach jury ogłosiło wyniki konkursu dla poszczególnych kategorii wiekowych. Amelia Żuchowska uzyskała wyróżnienie spośród

najlicniejszej grupy uczniów klas I-III. Gaja Chylińska odebrała dyplom za udział. Każdy uczestnik otrzymał komiks związany oczywiście z Fryderykiem Chopinem.

Dziewczętom gratulujemy wspaniałych występów!

(ak)

fot. nadesłane

Rypin/Powiat

Będą spotkania poświęcone zdrowiu kobiet

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rypinie organizuje we wtorek 12 marca Kongres Zdrowia Kobiet Powiatu Rypińskiego pod hasłem: „Jesteś w ciąży – ważna profilaktyka #dzieci nie chcą FAS”. Wydarzenie rozpoczyna cykliczne konferencje poświęcone profilaktyce zdrowotnej kobiet, skierowane głównie do społeczeństwa powiatu rypińskiego.

Podczas kongresu odbędą się dwa spotkania. Pierwsze rozpocznie się o godz. 9.00 i odbędzie się w Rypińskim Centrum Sportu przy ul. Dworcowej 11. Zostaną na nie zaproszone uczennice klas IV i V szkół średnich. Kolejne będzie miało miejsce w Rypińskim Domu Kultury przy ul. Warszawskiej 8. Początek – godz. 13.00. Skierowane jest do dyrekto-

rów, pedagogów, psychologów placówek oświatowych, pracowników MOPS-u i GOPS-ów, samorządowców, rodziców rodzin zastępczych, kuratorów sądowych i tych osób, którym na sercu leży troska o zdrowie kobiet.

W trakcie wydarzenia dostępne będą punkty informacyjno-profilaktyczne przygotowane przez Powiatową Stację

Sanitarno-Epidemiologiczną w Rypinie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rypinie i Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie.

FAS, któremu poświęcony jest kongres to alkoholowy zespół płodowy powstający w wyniku spożywania trunków przez matkę w czasie ciąży. Dzieci urodzone z tym zaburzeniem

mogą mieć szereg wad, z którymi zmagają się przez całe życie. Nawet najmniejsza ilość alkoholu wypita w ciąży jest w stanie wywołać nieprawidłowości w rozwoju fizjologicznym, neurologicznym, behawioralnym, z czego nie wszystkie panie zdają sobie sprawę.

Dziecko, a potem dorosły człowiek z FAS może mieć uszkodzony mózg, zdeformo-

waną twarz, nieprawidłowo zbudowane barki, ramiona, nogi oraz organy wewnętrzne. W przyszłości taka osoba będzie miała problemy z nauką, nawiązywaniem kontaktów z rówieśnikami, panowaniem nad sobą i wieloma innymi zaburzeniami. Może to skutkować depresją, nałogami, zachowaniami autodestrukcyjnymi.

Tekst i fot. (ek)

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Renta z tytułu niezdolności do pracy w górę

REGION ▶ Od 1 marca wzrosły nie tylko emerytury, ale i renty z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy. Są wyższe o 12,12 proc. Najniższa renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy teraz wynosi 1780,96 zł brutto, a renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy 1335,72 zł brutto

Osoby, które utraciły możliwość wykonywania pracy zarobkowej z powodu pogorszenia stanu zdrowia, mogą starać się o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Muszą jednak spełnić określone warunki, by móc ją pobierać – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Przede wszystkim ubiegający się o rentę musi być uznany przez lekarza orzecznika ZUS-u lub komisję lekarską ZUS przynajmniej za częściowo niezdolnego do pracy i posiadać wymagany – stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy – okres składkowy i nieskładkowy.

– Kolejnym warunkiem nabycia prawa do renty jest powstanie niezdolności do pracy w okresach składkowych (np. ubezpieczenia, zatrudnienia) lub nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego), albo w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów – dodaje rzeczniczka.

Wymagany staż pracy

Wymagany staż ubezpieczenia wynosi od 1 roku – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20. roku życia – do 5 lat – gdy niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Warunek wymaganego stażu (od 1 roku do 5 lat) uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole i do dnia powstania niezdolności do pracy posiadał jakikolwiek staż bez prze-

rwym lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy.

Jeśli natomiast niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30. roku życia, to pięcioletni staż ubezpieczeniowy musi przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Warunek ten nie dotyczy osób, które mają orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i udowodniły 25 lat okresów składkowych – w przypadku kobiety, a w przypadku mężczyzny 30 lat okresów składkowych. Do ostatnich 10 lat nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Warunek stażu nie jest wymagany, jeżeli niezdolność do pracy miała związek z wypadkiem przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy.

Ważna jest data powstania

niezdolności do pracy

Oprócz wymaganego stażu ważna jest również data powstania niezdolności. Musi ona powstać w okresach składkowych lub nieskładkowych ściśle określonych w ustawie, np. w okresie ubezpieczenia, pobierania zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, opiekuńczego albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. – Spełnienie warunku powstania niezdolności do pracy w określonym czasie nie jest wymagane, jeśli osoba została uznana za całkowicie niezdolną do pracy i udowodniła okresy składkowe i nieskładkowe wynoszące dla kobiety co najmniej 20 lat, a dla mężczyzny co najmniej 25 lat – wyjaśnia Krystyna Michałek.

Renta tylko na wniosek

ZUS nie wypłaca renty z urzędu. Przyznawana jest na wniosek, po spełnieniu określonych warunków. Do wniosku o rentę należy do-

łączyć niezbędne dokumenty m.in. informację o okresach składkowych i nieskładkowych, dokumenty potwierdzające osiągnięte wynagrodzenie, zaświadczenie o stanie zdrowia (druk OL-9), dokumentację medyczną, wywiad zawodowy, jeśli osoba ubezpieczona pozostaje w zatrudnieniu. Nie ma potrzeby dołączania do wniosku o rentę tych dokumentów, które są już w posiadaniu ZUS-u, np. były złożone przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego.

Renta przyznawana jest na podstawie orzeczenia

Oceny stanu zdrowia dokonuje lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS (jeśli ubiegający się o rentę złożył sprzeciw wobec orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika lub prezesa ZUS zgłosił zarzut wadliwości). Lekarz orzecznik może wydać orzeczenie o: całkowitej niezdolności do pracy – jeśli ubiegający się o rentę utracił zdolność do tego, by wykonywać

jakąkolwiek pracę; częściowej niezdolności do pracy – jeśli utracił w znacznym stopniu zdolność do tego, by wykonywać pracę zgodną ze swoimi kwalifikacjami.

Jeśli lekarz orzecznik stwierdzi, że naruszenie sprawności organizmu powoduje konieczność opieki i pomocy innej osoby przy codziennych potrzebach życiowych, wówczas orzeka niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Zwykle lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS-u orzeka niezdolność do pracy maksymalnie na 5 lat. Może wydać orzeczenie na dłuższy czas, jeśli według wiedzy medycznej ubiegający się o świadczenie nie rokuje odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu.

Dopiero na podstawie prawomocnego orzeczenia lekarza orzecznika albo komisji lekarskiej ZUS wydaje decyzję w sprawie renty z tytułu niezdolności do pracy. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje przez okres, na jaki lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS wyda orzeczenie o niezdolności do pracy. Może być stała, gdy lekarz orzecznik stwierdził trwałą niezdolność do pracy lub okresowa, gdy niezdolność do pracy ma charakter czasowy. Renta nie przysługuje, jeśli ubezpieczony ma ustalone prawo do emerytury lub spełnia warunki do jej przyznania.

W całym kraju rentę z tytułu niezdolności do pracy z ZUS-u pobiera 544,6 tys. osób, w województwie kujawsko-pomorskim ponad 38,2 tys.

(red), fot. ZUS

Region

12 tys. zł na drugie i kolejne dziecko

Już od 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (RKO). Do tej pory świadczenie przyznano dla niemal 801 tys. dzieci. Na konta rodziców trafiło w sumie ponad 5 mld 868 mln zł.

Rodzice i opiekunowie cały czas mogą ubiegać się o rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO) na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie w wieku od 12 do 35 miesięcy życia. Świadczenie wypłacane jest po 1000 zł miesięcznie przez rok lub po 500 zł przez dwa lata,

w zależności od wyboru rodzica. – W czasie pobierania tego świadczenia istnieje możliwość jednokrotnej zmiany jego wysokości. Jest nieopodatkowane i przysługuje bez względu na dochód rodziny. W województwie kujawsko-pomorskim do tej pory RKO przyznano na

ponad 41 tys. dzieci. Na konta rodziców ZUS przekazał 299 mln 633 tys. zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Wnioski o rodzinny kapitał opiekuńczy można składać wy-

łącznie elektronicznie – za pośrednictwem aplikacji mobilnej mZUS, Platformy Usług Elektronicznych ZUS, portalu Emp@tia lub bankowości elektronicznej. Tylko w styczniu br. rodzice i opiekunowie w całym kraju złożyli ponad 17,5 tys. takich wniosków dotyczących 17,8 tys. dzieci. W województwie kujawsko-pomorskim do ZUS-u wpłynęło 869 wniosków o RKO na 883 dzieci.

Aby otrzymać rodzinny kapitał opiekuńczy w maksymalnej kwocie, tj. 12 tys. zł, rodzic powinien złożyć wniosek w okresie od pierwszego dnia

miesiąca, w którym dziecko kończy 9 miesięcy do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 13. miesięcy. Jeśli rodzic się spóźni i złoży wniosek po ukończeniu przez dziecko 13. miesiąca życia, to wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego (do 12 tys. na dziecko) będzie pomniejszana o 500 zł za każdy miniony miesiąc, licząc od ukończenia przez dziecko 12. miesiąca.

Wypłata przyznanego świadczenia odbywa się w formie bezgotówkowej na wskazane we wniosku konto bankowe.

(red)

Więcej osób skorzysta z 500 plus dla niesamodzielnych

REGION ▶ Od 1 marca wzrośnie próg uprawniający do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Będzie wynosił 2 419,33 zł brutto. Oznacza to, że może być więcej uprawnionych do tego świadczenia

Od marca więcej osób będzie mogło uzyskać uprawnienia do świadczenia 500 plus dla niesamodzielnych. – Tegoroczna marcowa waloryzacja podnosi kwotę graniczną, na podstawie której ustalane jest prawo i wysokość świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji o ponad 261 zł. Proóg uprawniający do świadczenia wzrośnie z kwoty 2157,80 zł do 2 419,33 zł brutto. Natomiast maksymalna kwota świadczenia pozostanie bez zmian i wynosi – 500 zł „na rękę” – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Zmiana progu dochodowego nie oznacza, że osoby pobierające 500 plus dla niesamodzielnych muszą od nowa ubiegać się o to świadczenie. Wniosek należy złożyć, jeśli upłynął okres, na który została orzeczona niezdolność do samodzielnej egzystencji lub jeśli nowy próg dochodowy obecnie pozwala na uzyskanie świadczenia, do którego wcześniej nie było prawa.

Jakie warunki trzeba spełnić, aby otrzymać 500 plus?

– Świadczenie 500 plus dla niesamodzielnych mogą otrzymać osoby mieszkające w Polsce, które ukończyły 18 lat, są niezdolne do samodzielnej egzystencji i nie mają świadczeń

pieniężnych finansowanych ze środków publicznych lub suma tych świadczeń nie przekracza od 1 marca br. 2 419,33 zł brutto – dodaje rzeczniczka.

Świadczenia finansowane ze środków publicznych to np. emerytury czy renty wypłacane przez ZUS, KRUS i inne organy. Do tej grupy zaliczają się również świadczenia z pomocy społecznej o charakterze innym niż jednorazowe, np. zasiłki stałe, dodatek mieszkaniowy. Do dochodu uwzględniane są również świadczenia otrzymywane z zagranicznych instytucji właściwych do spraw emerytalno-rentowych. Nie jest natomiast

wliczany np. dodatek i zasiłek pielęgnacyjny, dodatek dla sieroty zupełnej, dodatek kombatancki czy też ryczałt energetyczny. Nie są ujmowane także świadczenia o charakterze jednorazowym, np. zasiłki socjalne lub zasiłek pogrzebowy.

Pod uwagę nie jest brane świadczenie wspierające, czy renta rodzinna przyznana po zmarłym rodzicu osobie, która stała się całkowicie niezdolna do pracy przed ukończeniem 16 roku życia lub w czasie nauki w szkole przed ukończeniem 25 roku życia. Katalog świadczeń finansowanych ze środków publicznych mających wpływ na

prawo i wysokość świadczenia uzupełniającego dostępny jest na stronie www.zus.pl oraz na sali obsługi klienta w każdej placówce ZUS.

Można dostać nawet 500 zł co miesiąc

Świadczenie w pełnej kwocie, czyli 500 zł mogą otrzymać osoby, które nie mają świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych lub suma tych świadczeń nie przekracza 1919,33 zł brutto (od 1 marca br.). Jeśli suma tych świadczeń wynosi więcej niż 1919,33 zł, a nie przekracza 2 419,33 zł brutto, to stosowana jest zasada „złotówka za złotówkę”. Na przykład, jeże-

li w marcu suma pobieranych świadczeń wynosi 2000 zł brutto, to świadczenie uzupełniające będzie przyznane w kwocie 419,33 zł.

Konieczny wniosek

Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji nie jest wypłacane z urzędu. Potrzebny jest wniosek. Jeśli pobieramy już emeryturę lub rentę, to wniosek należy złożyć w instytucji, która wypłaca to świadczenie np. w ZUS-ie, KRUS-ie lub innych zakładach emerytalno-rentowych.

Do wniosku należy dołączyć dokument potwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji, a w przypadku braku takiego orzeczenia albo gdy upłynął okres, na który zostało ono wydane zaświadczenie o stanie zdrowia (druk OL-9). Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza POZ ważne jest miesiąc, a wydane przez lekarza specjalistę 3 miesiące przed zgłoszeniem wniosku. Warto również do wniosku o świadczenie dołączyć dokumentację medyczną oraz inne dokumenty mające znaczenie dla wydania orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji: np. kartę badania profilaktycznego, dokumentację rehabilitacji leczniczej lub zawodowej.

(red), fot. ZUS

Region

Wyższe dodatki do emerytur i rent

Od 1 marca obowiązują nowe wysokości dodatków i świadczeń pieniężnych wypłacanych przez ZUS. W wyniku waloryzacji wzrosły o 12,12 proc. Najpopularniejszy z nich dodatek pielęgnacyjny wynosi 330,07 zł.

– Nie tylko świadczenia emerytalno-rentowe co roku są waloryzowane. Podwyżką objęte są również dodatki i świadczenia pieniężne wypłacane przez ZUS. Od 1 marca wzrosną procentowo o wskaźnik waloryzacji 12,12 proc. Najczęściej wypłacany przez Zakład – dodatek pielęgnacyjny wzrośnie z kwoty 294,39 zł do kwoty 330,07 zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Dodatek pielęgnacyjny przyznawany jest z urzędu osobom, które ukończyły 75 lat życia i pobierają emeryturę, lub rentę z tytułu niezdolności do pracy albo inne długoterminowe świadczenie wypłacane przez ZUS z wyjątkiem renty socjalnej i tzw. świadczenia Mama 4 plus. – Świadczeniobiorcy, którzy nie ukończyli jeszcze 75. roku życia, mogą otrzymać dodatek na wniosek, o ile zostaną uznani przez lekarza orzecznika ZUS-u lub komi-

sję lekarską ZUS za całkowicie niezdolnych do pracy oraz do samodzielnej egzystencji – dodaje rzeczniczka.

– Natomiast osoby całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, które pobierają z ZUS-u rentę socjalną lub świadczenie Mama 4 plus albo nie pobierają żadnego świadczenia długoterminowego, mogą ubiegać się o zasiłek pielęgnacyjny w urzędzie gminy lub ośrodka pomocy społecznej – wyjaśnia Krysty-

na Michałek.

Inne kwoty dodatków i świadczeń od marca wynosić będą: dodatek za tajne nauczanie – 330,07 zł; dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego uznanego za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji – 495,11 zł; dodatek dla sieroty zupełnej – 620,36 zł; dodatek kombatancki – 330,07 zł; dodatek kompensacyjny – 49,51 zł; dodatek do renty inwalidy wojennego – 1263,73 zł; świadczenie

pieniężne dla byłych żołnierzy górników oraz świadczenie przysługujące osobom deportowanym ustalone w maksymalnej wysokości – 330,07 zł; świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym, ustalone w wysokości niższej niż maksymalna – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy – od 16,55 zł do 313,61 zł. Ryczałt energetyczny – 299,82 zł.

(red)

Pobiegli tropem wilczym

WYDARZENIE ▶ W niedzielę 3 marca w całej Polsce odbyły się biegi upamiętniające żołnierzy wykłętych. Tradycyjnie już do akcji przyłączył się Rypin. Na starcie stanęło ponad 200 osób

1 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Świętem tym honorujemy i upamiętniamy niezłomnych bohaterów antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia, którzy stawiali opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRS, którzy oddali życie za wolną i niepodległą ojczyznę. Historycy szacują, że w powojennej konspiracji działało od 120 do 180

tys. osób. Walczyli do końca, wierząc w swoje życie Bogu i pozostawiając nam swój testament.

Uczył to choćby ppłk Łukasz Ciepliński, który pisał w grypsach do swego małego syna: „Andrzejku! Wymodlony, wymarzony i kochany mój synku. Piszę do Ciebie po raz pierwszy i ostatni. W tych dniach bowiem mam być zamordowany. Chciałem być Tobie ojcem i przyjacielem. Bawić się z Tobą

i służyć radą i doświadczeniem w kształtowaniu twego umysłu i charakteru. Niestety, okrutny los zabiera mnie przedwcześnie, a Ciebie zostawia sierotą. Dlatego piszę i płaczę [...] – zwracał się do swego czteroletniego synka ppłk. Łukasz Ciepliński, ps. Pług, w grypsie pisanym w celi śmierci. I dalej: – Odbiorę mi tylko życie. A to nie najważniejsze. Cieszę się, że będę zamordowany jako kato-

lik za wiarę świętą, jako Polak za Polskę niepodległą i szczęśliwą, jako człowiek za prawdę i sprawiedliwość”.

W Rypinie pobiegło ponad 200 osób. Zawodnicy wystartowali z Parku Miejskiego im. E. Orzeszkowej w samo południe. Dystans biegu (1963 m) stanowi odwołanie do roku w którym zginął ostatni, poległy w walce Żołnierz Wyklęty – Józef Franczak ps. Lalek. Tra-

dycyjnie organizatorami wydarzenia byli: Urząd Miasta Rypin, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, Straż Miejska w Rypinie, Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Rypin. Każdy z biegaczy otrzymał pamiątkowy medal oraz koszulkę. Na wszystkich uczestników biegu czekała gorąca herbata, grochówka, kiełbasa z ogniska.

Tekst i fot. (AdWo)

